

Beoordelingsrapport “Franka”

Naam schip:	Franka (ex. Simkje)
Type schip:	Spitsgatter
Ontwerper:	Rasmussen
Ontwerpjaar:	Onbekend
Bouwer:	Piet Bouhuis
Bouwjaar:	1991
Lengte over dek:	6,85
Lengte c.w.l.:	Nog niet bekend
Breedte:	2,30
Diepgang:	0,90
Displacement:	Nog niet bekend
Ballast:	Nog niet bekend (lood)
Type romp:	S-Spant
Bouwwijze romp:	Overnaads geklonken; mahonie op eiken spanten
Bouwwijze dek:	Teak op multiplex subdek
Bouwwijze opbouw:	Mahonie
Tuigvorm:	7/8° sloep
Rondhouten:	Spruce
Zeiloppervlak:	Nog niet bekend

Beschrijving

Tijd voor iets echt heel bijzonders.

Dat moet Piet Bouhuis gedacht hebben toen hij aan de Noorse jol begon die wij hier beschrijven. De meeste van ons is het wel bekend dat het boten bouwen Bouhuis in het bloed zat. Vissen zat er voor deze geboren en getogen Durgerdammer niet in; het werd boten bouwen. Al op vroege leeftijd assisteerde hij zijn vader; soms ook onder schooltijd. De hoofdonderwijzer zat er niet zo mee; “hij volgt hem toch op” moet hij gedacht hebben. Aanvankelijk bouwde hij houten werkboten van allerlei slag, maar toen daar de klad in kwam, ging hij over op het bouwen van “luxe jacchies”, daar hier steeds meer vraag naar kwam.

Een goede zeiler werd hij ook; zo heeft hij zelfs een paar keer de RORC-verbondsbezem gewonnen. Folkboten bouwde hij vooral; hoewel in het begin daarbij de afwerking nog wel eens verdacht veel op die van een werkboot leek... Op een gegeven moment kwam daar natuurlijk ook weer de klad in, en werd het vooral veel reparatiewerk. Maar op een of andere manier stond er altijd wel een nieuw bootje op stapel die hij “voor zichzelf” bouwde, maar na het gereedkomen toch vaak snel een andere baas kreeg. Was dat aanvankelijk nog steeds een Folkboot, allengs werden het bijzondere en aparte schepen die vaak geënt waren op ontwerpen uit het verre verleden. Hoewel Bouhuis zijn inspiratie vaak kreeg uit gepubliceerde ontwerpen uit het verleden, werd het in de praktijk toch altijd een echte “Bouhuis”; je herkent zijn boten op een of andere manier zomaar; zonder dat er duidelijk de vinger op te leggen valt waarom... vaak was het de degelijkheid wat het verschil maakte met het oorspronkelijke ontwerp, maar ook de eenvoud ervan; Bouhuis houdt niet van “fratsen”.

Hij trouwde met een familielid van de bekende architect “Rietveld” die een huis voor het echtpaar ontwierp, dat een paar minuten lopen van de werf gebouwd werd aan de dijk. Het huis is nog steeds makkelijk te herkennen: het is het enige huis in Durgerdam dat met z'n moderne vormgeving de indruk geeft “er niet thuis te horen”. Desalniettemin woont het echtpaar er al hun hele getrouwde leven, en is het ondertussen toe aan een monumentenstatus, gezien de beroemde ontwerper ervan. Rietveld leverde destijds het echtpaar ook de complete inrichting in de voor deze architect zo typerende ultramoderne vormgeving. Bouhuis zij er eens van: “handig hoor, die meubels van zo'n bekende ontwerper. Als ik de schoenendoos onder het bed vandaan trok, en er bleek weer eens niet veel contanten meer in te zitten, dan verkochten we gewoon weer eens een keukenstoel of zo aan een liefhebber, en konden we weer maanden verder. Ter vervanging van het verkochte meubelstuk kochten we dan weer iets bij Ikea of zo; deze zaten beslist veel beter!”

De beoordeling

Zoals gezegd, iets heel bijzonders, deze Noorse Jol. Bouwjaar 1991 nota bene. Het is een plaatje geworden; misschien wel de mooiste van Bouhuis. Waar de bouwer het ontwerp vandaan heeft is ons niet bekend, maar toch is ook dit schip en echte Bouhuis geworden: een en al degelijkheid. Spitsgatters hebben altijd een trouwe aanhang gehad, ook ver voor de oorlog al. De oorsprong van deze boten ligt vooral in Denemarken, waar eigenlijk alle zeilende werkboden haast deze vormgeving hadden. Met hun weke S-vormige spantvorm boden ze veel ruimte, waren ze makkelijk te bouwen en leverden ze goede stabiliteit, zonder hiervoor al te veel op vaste ballast te hoeven vertrouwen.

Het boek "Colin Archer" van John Leather is natuurlijk menigeen bekend. Een afsluitend hoofdstuk daarin gaat over ontwerpers die zich door de spitsgatters in het algemeen hebben laten inspireren. Een van de mooiste ontwerpen daarin vermeld is naar mijn smaak het ontwerp van German Frers (sr.) van de "Fjord II". Zou dit ontwerp weer voor Bouhuis "de" inspiratie geweest zijn? Prachtig hoe Bouhuis alle klassieke kenmerken in dit kleine scheepje meeneemt: de forse kromming in de zeeg bij boeg en hek (zo hoort het volgens de regelen der kunst!); de laag gehouden kajuit en alle proporties ervan; de "open reling" rondom het dek (een zeereling zou buiten alle proporties raken; deze uitvoering houdt de bemanning minstens zo goed binnen boord) past eveneens uitstekend bij het type. Ten slotte nog een vermelding van de manier waarop het dek gelegd is: geen visgraatmotief zoals bij "luxe jachten"; maar in de lengte gelegd zoals eerder bij werkboden toegepast. Kortom: Hulde Bouhuis; ze is een plaatje, een droom geworden!

Natuurlijk is dit schip een 'interpretatie' van bijvoorbeeld een deense loodskotter o.i.d., maar dan op een schaal van ½ of zo. Wat vooral bij dit schip zo goed gelukt is dat ze daarbij niet 'verbeterd', of erger, 'opgeleukt' is, zoals je in de vijftiger jaren wel vaker zag (denk daarbij bijvoorbeeld aan de Amerikaanse ontwerper Gardener) bij jachtinterpretaties van oude werkboden van weleer. Nee ze is daar geheel vrij van gebleven en is veel meer een van de fraaist vormgegeven kleine jachten die door middel van oude technieken en materialen recent nog tot stand gekomen zijn. Had de Amerikaanse jachtjournalist Taylor van haar geweten, dan had hij haar beslist in een van zijn boeken (Good Boats; More Good Boats; Still more Good Boats etc.) gerecenseerd.

Wat de klasse-indeling voor de VKSJ betreft hoort zij ons inziens in de klasse Vintage-Replica-3 (zie voor de beschrijving hiervan hieronder).

Namens de toelatingscommissie,

Govert Munter, Dick ten Cate, Gert van Soest, Sander Bakker en Maarten Lampe.